

SZOBORPARKŐR

Dublőr

szöveg: Jolsvai András, fotó: Tany Adrienne

Új szoborral régiesült vagy egy régi szoborral újult idén a ligeti Vajdahunyadvár-másolat udvara: *Darányi Kálmán* emlékművét állították fel ott ez év tavaszán. Egészen pontosan hajdani szobrát állították vissza, melyet 1931-ben helyeztek el itt (még egészen pontosabban nem itt, hanem a vármásolat másik, műtó felőli oldalán, ahol most az étterem szabadtere terpeszkedik), s mely negyvenégyben egy háborús bombázásnak esett áldozatul. (Több legenda él e történettel kapcsolatban. A mi szívünknek az a legkedvesebb, mely szerint a szobor akkor csak megsérült, s maradványait a háború után a Vignali Műércöntöde angyalföldi telepére szállították, hogy aztán egy széleskörű államosítás után – Szoboröntöde Nemzeti Vállalat, akinek déjã vu érzése van, csak magára vessen – menjen az

egész a levesbe, illetve a Sztálinba. Hogy annak forradalmi hevületű szétszerelése után mi lett vele, azt mindenki elképzelteti magának.)

Senki nincs, aki jobban megérdemli ehelyütt a szoborlétet, mint pusztaszentgyörgyi és tetétleni Darányi Kálmán, aki földművelésügyi miniszterként saját kezűleg intézkedett, hogy a Vajdahunyadvármásolatot a millenniumi kiállítás múltán ne bontsák le, hanem mezőgazdasági múzeumként hasznosítsák tovább: hogy az az ideiglenesnek indult épület valóban alkalmas-e erre a feladatra, ehelyütt ne feszegessük (ha egy szóban kell válaszolni, nem), de hogy az elképzelés nemes, ahhoz nem férhet kétség. Nem csoda, hogy a derék ügyvéd-politikus halála után (1927 februárjában következett be e szomorú esemény) a Magyar Mezőgaz-

dák Szövetsége azonnal gyűjtést indított a szobor felállítására (hatvanezer jó magyar pengő gyűlt össze hamarosan), és még abban az évben megbízták *Kisfaludi Stróbl Zsigmondot* az elkészítésével.

A sokoldalú alkotó padon ülve ábrázolta mezőgazdaságunk felvirágoztatóját, egészen furcsa pózban, félig balra facsarodván. Lábai enyhe terpeszben, egyik keze a pad támláján pihen, másik kezében valamely iratot szorongat, olyanformát, melyet legutóbb a középkor táján fogalmaztak finom pergamenre – talán a közelben jegyzetelgető ismeretlen krónikás (név szerint Anonymus, tréfa) jegyzetei közül kért kölcsön egyet. Zilált állapotát jól érzékelteti, hogy a miniszter alaposan ráült a nagykabátjára, melyet eredetileg csak a szék támlájára akart helyezni. Egyszóval *Kisfaludi Stróbl* egy szórakozott professzort ábrázolt itt (ezt az érzést a jól ápolt szakáll és bajusz csak enyhíti, de nem szünteti meg), pedig nyilvánvalóan nem ez volt a szándéka. A talapzatra vésett latin felirat („*Si monumentum quaeris, circumspice*”) eredetileg az épületre igyekezett utalni, de mára új jelentést nyert el: az udvar és környékének turistafosztogató látnivalóit helyezi görbe tükörbe. (Azoknak, akik a latin helyett az oroszot választották: „*Ha emlékeket keresel, nézz körül.*”)

Egy szó mint száz, a szobor nem tartozik *Kisfaludi Stróbl* legsikerültebb alkotásai közé – mentségére szolgáljon, hogy nehéz egy hivatalnokot, bármilyen derék ember is, szoborrá nemesíteni. A kérdés már most nem az, hogy miért hódolt korunk politikai vezetése újra szoborral *Darányi* előtt (láthatóan nagy a példaképhiány manapság, különösen a mezőgazdasági területen), hanem az, hogy miért kellett ezt a régi dolgot lemásolni, ahelyett, hogy korunk nyelvén fogalmazták volna újra. Mert itt ráadásul másolatról van szó, nem újraállításról, hiszen az eredeti műnek híre-pora sem maradt: fényképek alapján szoborta újra a karcagi *Györfi Sándor*, aki, bár megőrizte az eredeti jellegzetességeit, nagyon tudatosan változtatott némileg az arányokon. (Az ő *Darányija* nem fordul oly erőteljesen balra.) S a talapzat átformálásával a mű térhatása is megváltozott.

De hogy az egésznek mi értelme volt, azt ne tőlem kérdezzék. ●

Névjegy:

Darányi Kálmán, Városliget, Vajdahunyadvár. felállítva: 1931, 2017., alkotó *Kisfaludi Stróbl Zsigmond*, *Györfi Sándor*.

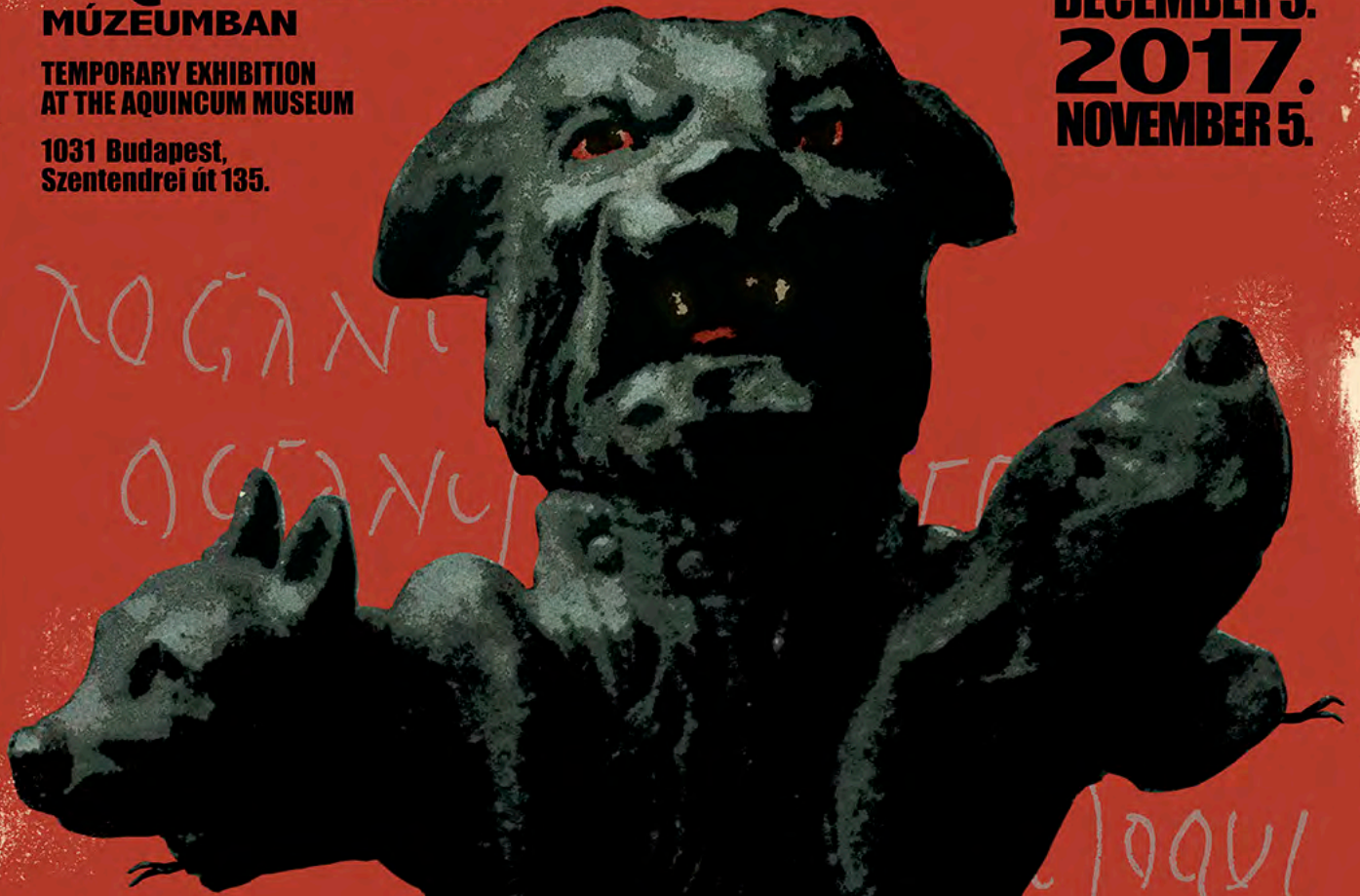

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS AZ
AQUINCUMI
MÚZEUMBAN

TEMPORARY EXHIBITION
AT THE AQUINCUM MUSEUM

1031 Budapest,
Szentendrei út 135.

2016.
DECEMBER 3.
2017.
NOVEMBER 5.

titkos utakon

SÖTÉT VARÁZSLATOK
AQUINCUMBAN

ON SECRET PATHS
DARK SPELLS IN AQUINCUM

480 Ft

Hölgy piros ruhában (Flóra) – forrás Kieselbach galéria

